

Nr 74.

Ankom till riksdagens kansli den 4 juni 1918 kl. 8 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående villkorlig dom.

Närvarande: herrar Pettersson i Södertälje, Stårner, Rogberg, greve Spens, Tisell, Klefbeck, von Koch*, Pettersson i Bjälbo*, Lindqvist i Kosta, Holmdahl, Helger, Johansson i Trollhättan, Johanson i Gäre och Hedström.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Genom en den 26 april 1918 dagtecknad proposition, nr 375, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga här nedan intagna förslag till

- 1) lag angående villkorlig straffdom,
- 2) lag om ändrad lydelse av 16 kap. 10 § och 25 kap. 5 § rättegångsbalken,
- 3) lag om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 17 oktober 1900 om straffregister och
- 4) lag om ändrad lydelse av 1, 6, 7 och 8 §§ i lagen den 22 juni 1906 angående villkorlig frigivning.

Det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till lag angående villkorlig straffdom innebär icke någon förändring av de grundvalar, varpå gällande lagstiftning vilar. De väsentligaste ändringarna avse:

*Utskottet.
Lagen ang.
villkorlig
straffdom.*

1. Utvidgning av den villkorliga domens tillämplighet:

a. höjning av det straffmaximum, där villkorlig dom är tillämplig, från tre till sex månaders straffarbete samt från sex månaders till ett års fängelse.

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 9 saml. 56 häft. (Nr 74.)

- b. tillämpning av villkorlig dom även vid brott mot 25 kap. strafflagen.
2. Särskild förundersökning för utrönande av huruvida förutsättningarna för villkorlig dom i det särskilda fallet föreligga.
  3. Införande av övervakning över den villkorligt dömda.
  4. Befogenhet för domstol att meddela den villkorligt dömda varning.

Lagen om ändrad lydelse av 16 kap. 10 § och 25 kap. 5 § rättegångsbalken. Det i ovannämnda lagförslag intagna stadgandet om rätt för förundersökare att få skäligen ersättning efter rättens prövning har ansetts böra medföra, att i 16 kap. 10 § och 25 kap. 5 § rättegångsbalken vidtagas sådana ändringar, att där givna bestämmelser komma att gälla även rättens beslut om ersättning till förundersökare.

Lagen om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 17 oktober 1900 om straffregister. Förslaget till lag om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 17 oktober 1900 om straffregister avser att göra den i nämnda paragraf 2 mom. givna bestämmelsen tillämplig jämväl vid anståndets förverkande av annan anledning än begånget brott.

Lagen om vissa ändringar i lagen ang. villkorlig frigivning. Det framlagda förslaget till lag om ändrad lydelse av 1, 6, 7 och 8 §§ i lagen angående villkorlig frigivning innefattar dels en utvidgning av den villkorliga frigivningens tillämplighetsområde, dels några detaljföreskrifter angående tillsyningsmännen, som huvudsakligen fastställa vad sedan länge i praxis tillämpats.

Beträffande det närmare innehållet av de ifrågavarande lagförslagen och de skäl, som ligga till grund för desamma, får utskottet hänvisa till propositionen jämte därvid fogade utdrag av i statsrådet och i lagrådet förda protokoll.

Efter den granskning, utskottet ägnat de särskilda förslagens olika bestämmelser, har utskottet ansett sig kunna tillstyrka desamma med allenast ett par mindre ändringar i lagen angående villkorlig straffdom.

Förslaget till lag angående villkorlig straffdom.

17 §.

Utskottet anser, att beslut om varning må i likhet med beslut om anstånds förverkande jämlikt 13 § ej fattas, utan att den dömda lämnats

tillfälle att yttra sig över till domstolen ingiven framställning om nu nämnd åtgärd. I enlighet härmed har första stycket i 17 § ändrats. I anslutning härtill synes tredje stycket i paragrafen böra uppflyttas såsom ett andra stycke.

Enligt utskottets förmenande bör vidare varning kunna meddelas den dömde av domstolens ordförande, där den dömde ej är personligen tillstädes vid det rättegångssammanträde, då beslutet om varning fattas. Därvid bör meddelas bestämmelse, att domstolens ordförande äger att förordna om den dömdes inställande för mottagande av varning. I anledning härav har andra stycket i förevarande paragraf givits en något ändrad lydelse och på grund av vad ovan sagts upptagits som ett tredje stycke.

19 §.

I tredje stycket av förevarande paragraf har stadgats, att när vårdnadsdomstol utses eller vårdnaden överflyttas, underrättelse om beslutet skall ofördröjligen jämte utdrag av protokollen i målet samt övriga till ärendet hörande handlingar i huvudskrift eller bestyrkt avskrift insändas till den domstol, beslutet avser. Utskottet förmenar, att det torde vara tillfyllest, att protokollen i målet allenast i vad den dömde angår insändas till domstolen, och hemställer alltså om sådan ändring i förevarande stycke.

24 §.

I anledning av vad ovan under 17 § föreslagits, torde en mindre jämkning i förevarande paragraf andra stycket vara erforderlig.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen, med förklarande, att Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick antagas, måtte för sin del antaga följande

L a g

angående villkorlig straffdom.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

Med upphävande av lagen den 22 juni 1906 angående villkorlig straffdom stadgas som följer:

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:

1 §.

Dömes någon till straffarbete, ej över sex månader, eller fängelse, ej över ett år, och finnes, med hänsyn särskilt till den dömdes karaktär och personliga förhållanden i övrigt, skäligen anledning antaga, att han skall utan det sålunda ådömda straffets undergående låta sig rättas, må domstolen kunna i domen förordna, att med straff, som nu är nämnt, skall anstå och att på den dömdes uppförande under viss prøvotid samt på omständigheter i övrigt, som i denna lag angivas, skall bero, huruvida straffet skall gå i verkställighet.

Vad sålunda är stadgat må, där straffet bestämmes till böter, ock å det straff kunna tillämpas, dock ej i annat fall, än där det är anledning antaga, att den dömden till följd av fattigdom och bristande förvärvsförmåga skulle nödgas avtjäna böterna med frihetsstraff.

Ådömas böter jämte frihetsstraff, som i första stycket sägs, må anstånd enligt denna lag kunna lämnas med båda straffen eller ock med frihetsstraffet, men ej med bötesstraffet allena; och äge, där anstånd beviljas, sammanläggning av böterna med frihetsstraff ej rum.

2 §.

Villkorlig dom, som i 1 § sägs, må ej brukas, där den tilltalade under de tio år, vilka närmast föregått brottet, blivit dömd till straffarbete eller fängelse eller under samma tid undergått dylikt straff, som blivit honom tidigare ådömt. Ej heller må villkorlig dom meddelas i fall, där straffpåföljd enligt 2 kap. 19 § strafflagen ådömes.

Vad i denna lag är stadgat angående meddelande av villkorlig dom skall ej hava avseende å straff, som ådömes för förbrytelse mot tryckfrihetsförordningen.

Villkorlig dom må ej användas vid brott, för vilket straff är utsatt i strafflagen för krigsmakten, i annat fall, än då straffet ådömes efter 8 kap. i sistnämnda lag.

Ådömes jämte frihets- eller bötesstraff, i fråga varom villkorlig dom enligt denna lag må brukas, disciplinstraff efter strafflagen för krigsmakten, utgöra den omständighet ej hinder för beviljande av anstånd med förstnämnda straff. Beviljas anstånd, äge sammanläggning av straffen ej rum.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

3 §.

Prövotiden varar intill dess tre år eller, i fall varom i 1 § andra stycket förmäles, intill dess ett år förflutit från den dag, då domen i de delar, som i 20 § sägs, vann laga kraft.

4 §.

Den dömde skall, där ej i den villkorliga domen, enligt vad i andra stycket sägs, eller sedermera, enligt vad i 10 § omförmäles, annorlunda bestämmes, under prövotiden stå under övervakning av därtill, på sätt i 10 § sägs, förordnad person (övervakare), som har att utöva tillsyn över den dömdes uppförande och att söka befordra vad som kan lända till hans rättelse.

Kan av särskilda skäl antagas, att den dömde skall utan övervakning låta sig rättas, skall i domen föreskrivas, att övervakning ej skall äga rum. Meddelas ej sådan föreskrift, skall i domen intagas erinran därom, att den dömde jämlikt första stycket skall stå under övervakning.

5 §.

Den dömde skall under prövotiden föra ett ordentligt och ostraffligt leverne, undvika dåligt sällskap och bemöda sig om utväg till försörjning på lovligt sätt samt, där han ålagts ersätta genom brottet uppkommen skada, göra vad i hans förmåga står att fullgöra sin skyldighet därutinnan.

6 §.

Står den dömde under övervakning, skall han hålla övervakaren städs underrättad om sin bostad och adress, på kallelse inställa sig hos honom och ej undandraga sig hans besök, ofördröjligen besvara hans skriftliga meddelanden, uppmärksamt åhöra hans råd och varningar, ej lämna arbetsanställning, utan att dessförinnan hava inhämtat övervakarens råd, samt i övrigt söka, i vad på den dömde må bero, underlätta övervakningens fullgörande.

Var den dömde vid åtalets anhängiggörande under tjuguettt år, må i domen kunna åläggas honom skyldighet, i visst avseende eller i allmänhet, att efterkomma föreskrift och foga sig i anordning, som övervakaren finner erforderlig för hans rättelse.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

7 §.

Uppkommer på grund därav, att den dömda och övervakaren vistas på skilda orter, eller av annan anledning svårighet för den dömda att inställa sig hos övervakaren eller för denne att göra besök hos den dömda, må övervakaren kunna anlita lämplig person såsom biträde vid inhämtande av de upplysningar, som äro för övervakningen behöfliga. Vad 6 § innehåller om skyldighet för den dömda att inställa sig på kallelse och ej undandraga sig besök samt i övrigt söka underlätta övervakningens fullgörande skall gälla, även då övervakning utövas i nu angivet avseende genom övervakarens biträde.

8 §.

Vid övervakningens utövande skall iakttagas, att, såvitt möjligt är, den dömda icke utsättes för allmän uppmärksamhet eller störes i sin lovliga verksamhet samt att kostnader icke ådragas honom utöver vad som är oundgängligen nödvändigt.

9 §.

Övervakning, som i denna lag avses, skall stå under domstols vårdnad. Har allmän underrätt meddelat villkorlig dom i målet, vare den vårdnadsdomstol. I annat fall skall domstol, som i målet meddelar sådan dom, tillika till vårdnadsdomstol utse den allmänna underrätt, som med hänsyn till den dömdes vistelseort eller andra omständigheter finnes därtill lämplig.

Finner vårdnadsdomstolen eller, då den ej håller sammanträde, dess ordförande, att med hänsyn till den dömdes vistelseort eller andra omständigheter vårdnaden bör överflyttas på annan allmän underrätt, meddele därom beslut.

10 §.

Vårdnadsdomstolen skall, så snart ske kan, förordna såsom övervakare därtill lämplig och villig person samt tillställa såväl övervakaren som den dömda övervakningsbok, vilken, upprättad på sätt Konungen närmare bestämmer, är avsedd att tjäna till ledning och kontroll i fråga om övervakningen. Domstolen må kunna entlediga övervakaren och för-

*(Kungl. Maj:ts förslag:)**(Utskottets förslag:)*

ordna annan i hans ställe. Vad nu är sagt om vårdnadsdomstolen skall, då den ej håller sammanträde, gälla dess ordförande.

Kan, då sex månader av prövotiden förflutit, av särskilda skäl antagas, att den dömde låter sig rättas utan övervakning, skall vårdnadsdomstolen bestämma, att övervakningen upphör.

Vårdnadsdomstolen må kunna förordna, att bestämmelse om skyldighet, varom i 6 § andra stycket förmäles, skall förfalla.

11 §.

Begår den, som genom villkorlig dom undfått anstånd med straff, efter domens meddelande men före prövotidens slut brott, och varder han därför dömd till straffarbete eller fängelse, skall domstolen, som ådömer det nya straffet, tillika förklara anståndet med det äldre förverkat. Dömes han till annat straff än straffarbete eller fängelse, må anståndet kunna förklaras förverkat.

12 §.

Varder den, som för begånget brott erhållit villkorlig dom, övertygad att hava före domens meddelande förövat annat brott, då skall, vid bestämmande jämlikt 4 kap. 9 § strafflagen av straff för brotten, ock förordnas, huruvida anstånd enligt denna lag må äga rum.

13 §.

Åsidosätter den dömde, utan att därigenom, såsom i 11 § sägs, göra sig skyldig till brott, något av vad enligt 5 § åligger honom, eller fullgör han ej honom åliggande, i 6 och 7 §§ omförmälda skyldigheter, må varning kunna meddelas honom eller ock anståndet kunna förklaras förverkat.

Beslut härom ankommer, där anståndet är förenat med övervakning, å vårdnadsdomstolen, men eljest å den rätt, varunder den dömde har sitt bo och hemvist, eller, om han ingenstädes äger stadigt hemvist, domstolen i den ort, där han finnes vid tid, då framställning göres enligt 16 §.

Varning må ej meddelas efter prövotidens utgång, ej heller må anstånd efter ty nu är sagt förklaras förverkat, med mindre framställning enligt 16 § gjorts under prövotiden.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

14 §.

Förverkas ej anståndet, och kommer ej heller av orsak, som i 12 § sägs, ny dom, vare straffet förfallet.

15 §.

Varder den, som står under övervakning, vid domstol tilltalad för brott, skall övervakaren, så snart detta kommit till hans kännedom, hos domstolen anmäla, att den tilltalade genom villkorlig dom undfått anstånd med straff.

16 §.

Framställning om åtgärd jämlikt 13 § göres skriftligen hos domstolen av allmänna åklagaren.

Anser övervakare åtgärd jämlikt 13 § böra vidtagas, ingive till vederbörande åklagare, jämte erforderlig utredning, begäran att denne måtte därom göra framställning. Finner åklagaren ej därtill skäl, vare övervakaren obetaget att själv hos domstolen göra sådan framställning.

17 §.

Beslut om anstånds förverkande jämlikt 13 § må ej fattas, utan att den dömd lämnats tillfälle att yttra sig över framställningen. Står han under övervakning och har framställningen ej gjorts av övervakaren eller på dennes begäran, skall övervakarens yttrande inhämtas.

Varning må ej meddelas, utan att den dömd är personligen vid rätten tillstädes. Finner domstolen varning böra meddelas och är den dömd ej personligen tillstädes, må domstolen kunna förordna om hans inställande för mottagande av varningen.

17 §.

Beslut om anstånds förverkande jämlikt 13 § *eller om varning* må ej fattas, utan att den dömd lämnats tillfälle att yttra sig över framställningen. Står han under övervakning och har framställningen ej gjorts av övervakaren eller på dennes begäran, skall övervakarens yttrande inhämtas.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

Har framställningen ingivits å tid, då domstolen ej håller sammanträde, må domstolens ordförande kunna dels lämna den dömde tillfälle att före domstolens sammanträde ingiva skriftligt yttrande över framställningen dels ock före sammanträdet inhämta yttrande från övervakaren.

Varning skall meddelas den dömde personligen. Är han ej personligen tillstädes vid det sammanträde, då beslutet om varning fattas, skall denna snarast möjligt meddelas honom av domstolens ordförande; och äger denne att förordna om den dömdes inställande för mottagande av varning.

18 §.

Äro flera villkorliga domar meddelade och varar prøvotid för beviljat anstånd ännu, då ny sådan tid börjar löpa, skall jämväl i anledning av det tidigare anståndet tillämpas vad i följd av det senare anståndet gäller såväl i fråga om skyldighet för den dömde att stå under övervakning som beträffande hans lydnaplukt jämlikt 6 § andra stycket, vårdnadsdomstol och övervakare. Domstol, som meddelar den senare villkorliga domen, må dock kunna föreskriva att, om lydnaplukt jämlikt 6 § andra stycket åvilar den dömde, när den nya prøvotiden börjar löpa, därmed skall fortfara.

Vad i andra punkten av första stycket är sagt skall äga motsvarande tillämpning, när anstånd beviljas i fall som i 12 § sägs.

19 §.

Vid vårdnadsdomstolen skola föras särskilda, för vårdnadens utövande nödiga anteckningar.

Det åligger övervakaren att till vårdnadsdomstolen avgiva skriftliga rapporter rörande de omständigheter, som kunna vara av betydelse för vårdnaden.

När vårdnadsdomstol utses eller vårdnaden överflyttas, skall ofördröjligen underrättelse om beslutet

När vårdnadsdomstol utses eller vårdnaden överflyttas, skall ofördröjligen underrättelse om beslutet

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

jämte utdrag av protokollen i målet samt övriga till ärendet hörande handlingar i huvudskrift eller bestyrkt avskrift insändas till den domstol, beslutet avser. Överflyttas vårdnaden, skall beslutet därom givas den dömde och övervakaren tillkänna.

Meddelar domstol eljest beslut, som innebär ändring i vad som är bestämt i fråga om vårdnadsdomstol eller övervakning och vad därmed har sammanhang, skall domstolen, i den mån så finnes erforderligt, därom ofördröjligen underrätta såväl vårdnadsdomstolen som övervakaren.

20 §.

Prövotiden börjar, då parterna, på sätt i nästföljande paragraf sägs, förklarat sig nöjda med domen, i vad den avser straff, anstånd, övervakning och skyldighet, som i 6 § andra stycket sägs, eller domen eljest i dessa delar vinner laga kraft. För slutdag skall den dag anses, som genom sitt tal i månaden motsvarar den, från vilken tidräkningen börjas. Finnes ej motsvarande dag i slutmånaden, varde den månadens sista dag ansedd för slutdag.

21 §.

Vill före besvärstidens utgång part förklara sig nöjd med villkorlig dom antingen i dess helhet, så vitt den dömde rör, eller i vad domen avser straff, anstånd, övervakning och skyldighet, som i 6 § andra stycket sägs, må, där underrätt meddelat domen, förklaringen avgivas inför denna. Sådan förklaring må ock avgivas inför annan domstol, om denna är den dömdes vårdnadsdomstol, eller inför Konungens befallningshavande eller magistrat, så ock, i vittnens närvaro, inför ordförande i vårdnadsdomstolen eller ordförande i magistrat, inför polismästare eller inför tillsyningsman eller föreståndare vid häkte eller fängelse.

Förklaring, vilken avgives inför annan än underrätt, som meddelat domen, skall icke gälla, utan att vid tiden för förklaringens avgivande domen eller bevis av domstolen eller domaren om målets utgång, såvitt den dömde rör, finnes att tillgå för den, som mottager förklaringen.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

22 §.

Förklaring, som avgivits i överensstämmelse med vad i 21 § är stadgat, må icke återtagas. Har part, innan förklaringen avgives, besvärat sig över domen, skola besvären anses vara återkallade genom förklaringen såvitt angår fråga, som förklaringen avser.

Den som mottagit förklaringen, skall ofördröjligen avsända underrättelse därom till den domstol, som ägt upptaga besvär över domen.

Skall den dömde stå under övervakning och har förklaringen ej avgivits inför underrätt, som meddelat den villkorliga domen, eller, där annan rätt är vårdnadsdomstol, inför denna eller inför vårdnadsdomstolens ordförande, skall den, som mottagit förklaringen, ofördröjligen avsända underrättelse därom till domstol, som meddelat den villkorliga domen; och har denna domstol därefter att, om annan rätt är vårdnadsdomstol, skyndsamt underrätta denna.

23 §.

Ordföranden i vårdnadsdomstolen, skall, där så erfordras, snarast möjligt inhämta underrättelse, huruvida den villkorliga domen vunnit laga kraft. Domstol, där talan fullföljts mot villkorlig dom, skall ofördröjligen till vårdnadsdomstolen översända sin i målet meddelade dom.

Vad sålunda kommit till ordförandens kännedom skall denne, i den mån så finnes erforderligt, meddela övervakaren.

24 §.

Om fullföljd av talan mot beslut, varigenom anstånd med straff jämlikt 13 § förklarats förverkat, samt om verkställighet före besvärstidens utgång av straff, som avses i sådant beslut, gäller vad stadgat är om överklagande av allmän domstols slutliga utslag i brottmål samt, i tillämpliga delar, vad om verkställighet av straff, ådömt genom icke laga kraft ägande utslag, är föreskrivet.

Varning må icke överklagas, ej heller beslut, som fattats jämlikt 9 eller 10 §.

Beslut om varning må icke överklagas, ej heller beslut, som fattats jämlikt 9 eller 10 §.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

25 §.

Har polismyndighet eller åklagare häktat någon för brott, och ingår i den straffsats, som finnes för sådant brott bestämd, straffarbete i sex månader eller kortare tid eller fängelse i ett år eller kortare tid, skall, därest den häktade erkänt gärningen, och fall ej föreligger, som omförmäles i 2 §, polismyndigheten eller åklagaren ofördröjligen ingiva anmälan om häktningen till ordföranden i vederbörlig domstol; och har ordföranden att skyndsamt för vinnande av utredning, huruvida erforderliga förutsättningar för villkorlig dom finnas, förordna om särskild förundersökning, där ej anledning är antaga, att sådan utredning kommer att därförutan vara för domstolen tillgänglig.

Prövas eljest, då talan om ansvar väckts, särskild förundersökning behöflig för erhållande av utredning i avseende, som nu är sagt, må sådan förundersökning kunna beslutas av ordföranden före målets handläggning vid domstol och därefter av domstolen.

Vid beslut om särskild förundersökning skall lämplig och villig person (förundersökare) förordnas att utföra densamma.

26 §.

Det åligger förundersökaren att utan dröjsmål till domstolens ordförande ingiva skriftlig berättelse över förundersökningen, att i de delar ordföranden kan anse nödigt fullständiga densamma samt att på kallelse av domstolen eller dess ordförande inställa sig vid domstolen för att i fall av behov gå denna tillhanda med upplysningar och den ytterligare undersökning, som kan anses erforderlig.

27 §.

Förundersökaren åtnjute efter domstolens prövning av allmänna medel skäligt arvode för utfört arbete samt ersättning för nödvändiga utgifter. Beslut härom gånge i verkställighet, ändå att det ej vunnit laga kraft. Skriftligt besked om beslutet skall, där det begäres, utan avgift tillhandahållas förundersökaren.

28 §.

Finner domstolen det vara till avsevärt men för den tilltalade eller annan, att kännedom om personliga förhållanden, som inför domstolen

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

framkomma genom förundersökningen och därmed sammanhängande utredning, i följd av rättegångens offentlighet vinner spridning, må domstolen kunna bestämma, att under handläggningen av sådan fråga åhörarna skola avträda.

29 §.

De närmare föreskrifter, som för tillämpning av denna lag erfordras angående övervakning och särskild förundersökning samt vad därmed har gemenskap, meddelar Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1919; dock skall jämväl efter nämnda dag lagen den 22 juni 1906 angående villkorlig straffdom tillämpas i fall, där målet blivit av första domstol avdömt före den 1 januari 1919.

L a g

om ändrad lydelse av 16 kap. 10 § och 25 kap. 5 § rättegångsbalken.

Härigenom förordnas, att 16 kap. 10 § och 25 kap. 5 § rättegångsbalken skola erhålla följande ändrade lydelse:

16 KAP.

10 §.

Har underrätt genom beslut under rättegången dömt någon till utgivande av vite eller till ansvar för uteblivande eller annan förseelse i målet; eller ogillat yrkande om ansvar för förseelse, som nu är sagd, eller om ådömande av förelagt vite för uteblivande; eller utlåtut sig angående ersättning åt förundersökare jämlikt lagen angående villkorlig straffdom eller åt vittne eller annan, som kallats att meddela upplysning i målet, eller åt någon, som av rätten eller Konungens befallningshavande förordnats att i rättegången biträda häktad eller som av rätten förordnats att i visst mål eller ärende biträda såsom tolk; eller skilt fullmäktig från fullmäktigskapet: mot det beslut skall, i händelse av missnöje,

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

särskild talan föras; och skall underrättelse härom i sammanhang med beslutet av rätten meddelas. Lag samma vare, där genom beslut, som av underrätt meddelats under rättegången, kvarstad eller skingringsförbud eller därmed jämförlig åtgärd beviljats eller yrkande om hävande av sådan åtgärd ogillats.

25 KAP.

5 §.

Vill part klaga över beslut, varigenom underrätt dömt till värjemålsed, skall i fråga om sättet för talans fullföljd lända till efterrättelse vad i sådant hänseende gäller om rättens slutliga utslag i målet. Har underrätt eljest under rättegång meddelat beslut, som enligt lag må särskilt överklagas, skall talan mot beslutet föras genom besvär. Lag samma vare, där i fråga, som rörer förundersökare jämlikt lagen angående villkorlig straffdom eller fullmäktig eller vittne eller annan, som kallats att meddela upplysning i målet, eller rättegångsbiträde åt häktad eller tolk, underrätt i slutligt utslag meddelat beslut av beskaffenhet att, där det under rättegången givits, särskild klagan varit tillåten. Innefattar eljest underrätts slutliga utslag beslut, som, där det under rättegången givits, kunnat särskilt överklagas, skall talan mot det beslut föras i sammanhang med fullföljd av talan i huvudsaken; vill ej den, som är med beslutet missnöjd, fullfölja talan i huvudsaken, vare lag, som hade beslutet blivit under rättegången meddelat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1919.

Lag

om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 17 oktober 1900 om straffregister.

Häri genom förordnas, att 2 § i lagen den 17 oktober 1900 om straffregister skall erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

1 mom. För envar, om vilken blivit så dömt, som i 1 § sägs, skall från domstolen eller myndigheten till registret lämnas särskild upp-

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

gift, innefattande upplysning om hans namn och vad i övrigt må erfordras till hans betecknande, om förbrytelsen eller, då tvångsarbete ådömts, anledningen därtill samt om domen.

2 mom. Beträffande den, som för brott erhållit villkorlig dom, skall, där han sedermera av domstol förklarats skola undergå straff för detta brott, därom till registret lämnas uppgift, evad straffet är.

3 mom. Har den, som från straffanstalt lösgivits enligt lagen angående villkorlig frigivning, därefter blivit före utgången av den för honom bestämda prøvotid för brott häktad, skall uppgift därom lämnas till registret från den domstol, där åtalet efter häktningen först förevarit. Om åtalets utgång skall ock i varje fall från domstol, som i målet dömt, uppgift till registret lämnas.

4 mom. Om beslut, varigenom villkorligt medgiven frihet blivit återkallad, skall från Konungens befallningshavande lämnas uppgift till registret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1919.

L a g

om ändrad lydelse av 1, 6, 7 och 8 §§ i lagen den 22 juni 1906 angående villkorlig frigivning.

Härigenom förordnas, att 1, 6, 7 och 8 §§ i lagen den 22 juni 1906 angående villkorlig frigivning skola erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Har den, som undergår straffarbete på viss tid eller fängelse, utstått två tredjedelar av straffet, och utgör den tid, under vilken straffet är verkställt eller, på grund av domstols förordnande, som i 4 kap. 12 § strafflagen sägs, skall anses verkställt, minst ett år, må, där omständig-

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

heterna göra sannolikt, att den dömde på fri fot skall förhålla sig väl, villkorlig frigivning med hans begivande kunna äga rum, på sätt i denna lag sägs.

6 §.

Om villkorlig frigivning förordnar Konungen.

Framställning om sådan frigivning göres hos fängvårdsstyrelsen, som med eget yttrande överlämnar framställningen till Konungen.

Underrättelse om bifallen framställning skall av fängvårdsstyrelsen översändas till Konungens befallningshavande i det län, inom vilket den frigivne skall uppehålla sig, och bör därvid, om så kan ske, bifogas förslag å tillsyningsman.

7 §.

För den, som villkorligt frigives, utfärdar fängvårdsstyrelsen, efter mottagen underrättelse om förordnande, som i 8 § sägs, frihetspass, däri, såvitt icke i beslutet om frigivning är annorlunda stadgat, honom förelägges: att begiva sig till den ort, inom vilken han skall äga att under prøvotiden vistas, och efter framkomsten till påteckning uppvisa passet hos den, som skall över den frigivne utöva tillsyn, allt i enlighet med de närmare föreskrifter, som i passet meddelas; att hos tillsyningsmannen göra anmälan om bostad samt ombyte därav; att vid påfordran inställa sig hos tillsyningsmannen samt angående sin sysselsättning och övriga förhållanden lämna de upplysningar, som av denne äskas; samt att ej utan särskilt skriftligt medgivande uppehålla sig utom den anvisade vistelseorten.

I passet skall jämväl införas fullständig underrättelse om vad den frigivne i övrigt, likmätigt 2 § eller till följd av särskild bestämmelse i frigivningsbeslutet, skall hava att under prøvotiden iakttaga, så ock om påföljden, därest han åsidosätter vad honom enligt passet åligger.

Den, som frigivits, vare pliktig att vid anfordran uppvisa passet för polismyndighet.

8 §.

Tillsyningsman, som i 7 § sägs, förordnas för varje fall av Konungens befallningshavande. Finnes ej annan person vara därtill lämp-

lig och villig, vare på landet landsfiskal samt i stad polismästare och stadsfiskal pliktiga att mottaga sådant förordnande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1919.

Stockholm den 4 juni 1918.

På lagutskottets vägnar:

JAKOB PETTERSSON.

Reservation

av herr *Rogberg*, som vidkommande 1 och 28 §§ i förslaget till lag angående villkorlig straffdom anfört:

I avsikt att åstadkomma en riktig uppfattning och befordra en jämn tillämpning av anordningen med villkorlig dom uppräknar den nu gällande lagen i sin första paragraf de omständigheter, som skola komma under domstolens övervägande vid avgörande av frågan, huruvida antagas kan att en tilltalad skall utan straffets undergående låta sig rättas. I förevarande lagförslag är uppräknningen utesluten och ersatt med en föreskrift, att domstolen vid nämnda frågas bedömande skall taga hänsyn särskilt till den dömdes karaktär och personliga förhållanden i övrigt. Denna bestämmelse synes mig allt för allmänt hållen och giver allt för stort rum åt godtycke. Bestämmelsen kommer säkerligen att motverka en jämn tillämpning av lagen. Jag anser därför att till vägledning för domstolen i lagen bör från gällande rätt intagas en erinran att vid uppkommen fråga om lagens tillämpning av domstolen skall tillses, om tillfälle finnes till uppfostran och handledning för den, som därav

är i behov, och i övrigt göras avseende å den tilltalades tidigare vandel, de omständigheter, som drivit honom till brottet, hans beredvillighet att erkänna detsamma och gottgöra skada, hans uppförande i övrigt samt hans levnadsförhållanden.

Den i 28 § föreslagna rätten för domstolen att under handläggning av förundersökning och därmed sammanhängande utredning i visst fall få avlägsna åhörarne synes mig innebära en obehörlig utökning i domstolarnas möjlighet att inskränka offentligheten vid sina förhandlingar.

På grund av vad sålunda anförts, hemställes

dels att 1 § måtte erhålla nedan anmärkta, ändrade lydelse:

1 §.

Dömes någon till straffarbete, ej över sex månader, eller fängelse, ej över ett år, och finnes skälig anledning antaga, att han skall utan det sålunda ådömda straffets undergående låta sig rättas, må domstolen kunna i domen förordna, att med straff, som nu är nämnt, skall anstå och att på den dömdes uppförande under viss prøvotid samt på omständigheter i övrigt, som i denna lag angivas, skall bero, huruvida straffet skall gå i verkställighet.

Vid prövning om skäl äro till villkorlig dom skall tillses, om tillfälle finnes till uppfostran eller handledning för den, som därav är i behov, och i övrigt göras avseende å den tilltalades tidigare vandel, de omständigheter, som drivit honom till brottet, hans beredvillighet att erkänna detsamma och gottgöra skada, hans uppförande i övrigt samt hans levnadsförhållanden.

Vad här är stadgat må, där straffet bestämmes till böter, ock å det straff kunna tillämpas, dock ej i annat fall, än där det är anledning antaga, att den dömdes till följd av fattigdom och bristande förvärvsförmåga skulle nödgas avtjäna böterna med frihetsstraff.

Ådömas böter jämte frihetsstraff, som i första stycket sägs, må anstånd enligt denna lag kunna läm-

nas med båda straffen eller ock med frihetsstraffet, men ej med bötesstraffet allena; och äge, där anstånd beviljas, sammanläggning av böterna med frihetsstraff ej rum.

och dels att 28 § må utgå och att följaktligen 29 § må erhålla nummerbeteckningen 28 §.
